

John H. Newman

Newman, 1867

H. John Henry Newman

(1801-1890)

**De verdediging van de religieuze
zekerheid.**

**Korte voorgeschiedenis van
*Essay in Aid of a
Grammar of Assent*
(1868-1870)**

De aanloop naar de Grammar

Inleiding.

- begin 1868 bracht Newman een verzameling gedichten uit, onder de naam *Verses on Various Occasions*.
 - ▶ deze werd zowel in katholieke als anglicaanse kringen positief onthaald.
 - ▶ Newman voelde dat hij sedert de *Apologia* een gerespecteerde plaats had in Engeland.
 - ▶ tegelijk voelde hij zich bezwaard door de vijandigheid van Manning en de Propaganda.
- nu was de tijd gekomen om over een aantal onderwerpen die hem nauw aan het hart lagen te publiceren.

De Grammar

De voorbereiding (1)

- in 1851 schrijft hij dat hij al 20 jaar zat te broeden over een aantal filosofische thema's
 - ▶ door vrienden en sympathisanten werd aan hem getrokken om erover te schrijven.
- de verzameling van zijn *Theological Papers* (T.P. I) (eerste helft 1860) toont dat hij probeerde om het thema “zekerheid” aan te pakken.
 - ▶ het lukte hem echter niet.
 - ▶ hij was kennelijk overwerkt.
 - ▶ in 1861 herhaalt hij dat hij al jaren bezig is om te schrijven over “geloof en rede”, maar dat het niet lukt.
 - het zo moeilijk is als “tunnelling through the Alps”.
 - ▶ in 1866 vond hij de sleutel in Zwitserland, tijdens zijn vakantie van een maand op dokters advies aldaar.

De Grammar

De voorbereiding (2)

- een brief van 12 augustus 1866 uit Champéry bevat de eerste verwijzing naar wat later de *Grammar of Assent* gaat worden.
- de sleutel was:
 - ▶ zekerheid is een gevolg is van een *toestemming* (assent) en dat hij dus met een analyse van *toestemming* moet beginnen.
 - “ it struck me ‘You are wrong in beginning with certitude -certitude is only a kind of assent-you should begin with contrasting assent and inference.’”
- de ontdekking in Glion (bij Montreux aan het meer van Genève) (2-10 augustus) zou in de volgende vier jaar worden uitgewerkt.
 - ▶ het was een moeizaam werk voor hem, dat zijn energie opsloopte in deze jaren.
 - ▶ het eerste deel van de Grammar kreeg zijn beslag pas in de lente van 1868.

De Grammar

De voorgeschiedenis (1)

- het thema van geloofsverdediging speelde al in de brieven aan zijn sceptische broer Charles (1821-1825).
 - ▶ eerst stuk over geloofsverdediging in een brief van mei 1821.
- de kerngedachten vinden wij reeds in zijn *Oxford University Sermons* en
- het is ook aanwezig in de rest van zijn lezingen in Dublin, les 5 (1854) van *Idea*, nl. “A Form of Infidelity of the Day”.
- het thema speelt mee in zijn correspondentie met Capes, naar aanleiding van diens artikelen in de *Rambler*.
 - ▶ het was het thema van zijn geplande Prolegomena voor de bijbelvertaling (1858-60)
 - ▶ ook in 1860 speelt hij met het plan voor een boek om het religieuze geloof te verdediging (vgl.brief aan Charles Meynell, prof. van filosofie in Oscott, van 23 jan. 1860)

De Grammar

De voorgeschiedenis (2)

- in 1860 had hij een hele uiteenzetting over geloofszekerheid in een briefwisseling met William Froude, broer van Hurrell, wiens vrouw en kinderen katholiek geworden waren in 1857.
 - ▶ in 1848-49 had Newman ook al een hele uitgebreide en diepzinnige briefwisseling met diens vrouw (Catherine Holdsworth (1809/10-1878) waarin dit thema behandeld werd.
 - ▶ in de 1870-er jaren had hij een briefwisseling met William Froude zelf na de bekering van zijn gezin (1857), toen deze naar het scepticisme afzakte.
- Newman getuigt dat hij ontelbare stukken met aanzetten voor dit werk heeft en dat het jarenlang niet lukte.
 - ▶ op 2 jan. 1870 schrijft hij dat hij geen enkel van zijn werken zo vaak herschreven heeft als de *Grammar*.

De Grammar

De algemene situatie (1)

- Newman zag de voortgaande secularisering van de maatschappij.
 - ▶ in 1869 werd in Ierland Kerk en staat gescheiden (Iers Anglicaans).
 - ▶ Newman voorzag dat er ook een seculier schoolsysteem zou komen en schoolplicht.
 - dit had in zijn ogen ook positieve kanten,
 - er werden dan naast de katholieke scholen geen anti-katholieke scholen meer open gehouden
 - het zou de lasten van de parochies om scholen open te houden behoorlijk verlichten.

De Grammar

De algemene situatie (2)

- Newman zag dat de echte problemen elders lagen nl. in de “reason of the world”, nl. het opkomende ongeloof.
 - ▶ zijn inschatting van de situatie van de Kerk en het gevaar van ongeloof blijkt o.a. uit een brief van 7 april 1872:
 - “The two main instruments of infidelity just now are **physical science** and **history**; *physical science is used against Scripture, and history against dogma*; the Vatican Council by its decrees about the inspiration of Scripture and the Infallibility of the Pope has simply thrown the gauntlet to the science and the historical research of the day.”
- Newman had geen enkele moeite met het opkomende darwinisme.
 - ▶ het was voor hem geen bedreiging voor het geloof.
 - ▶ geloof en evolutie waren voor hem duidelijk niet met elkaar in tegenspraak.
- in Engeland raken steeds meer bekeerlingen verontrust over de ultramontanistische obsessie over de pauselijke onfeilbaarheid.

De Grammar

De publicatie.

- in 1868 zijn grote stukken klaar en Newman legt ze voor aan Dr. Meynell, die de zeer moeilijke taak op zich nam van revisor.
- Newmans intellect is zo groot en het boek is zo origineel dat dit geen gemakkelijke taak was.
- Newman schreef op 12 februari 1870 de laatste zinnen van de Grammar.
 - ▶ het boek toont aan dat iemands zekerheid niet afhangt van een wetenschappelijk bewijs.
 - ▶ zekerheid (geloofszekerheid) veronderstelt een instemming met de waarheid van een gegeven.
 - ▶ de Grammar is een moeilijk boek.
 - ▶ het werd echter vrij gunstig onthaald.
 - ▶ de eerste oplage (500 ex.) verscheen op 15 maart en was in 12 uur uitverkocht.

De Grammar

De reactie (1)

- de reactie van katholieke zijde was voorspelbaar: de *Month* en *Tablet* bekritiseerden het omdat het zo ver afstond van de scholastieke filosofie.
- in *Fraser's Magazine* vielen Leslie Stephen en Fitz-James Stephen het aan.
- Ward (*Dublin Review*) persoonlijk feliciteerde Newman omdat hij dit zag als het enige antwoord op het probleem van de rechtvaardiging van het geloof.
 - ▶ hij was zelf te ziek om een review te schrijven.
 - ▶ wat dit onderwerp betreft zaten Ward en Newman altijd op dezelfde lijn.
 - ▶ in diverse artikelen in de *Dublin Review* was hij heel positief over het werk.
- de *Quarterly Review* (juli 1870) was heel positief.

De Grammar

De reactie (2)

- de overheersende reactie was positief
 - ▶ schrijvers zo divers als J.B. Mozley, R.H. Hutton, Ward en J.A. Froude prezen in recenties de originaliteit.
 - ▶ een enkeling stelde vragen naar de katholiciteit van de schrijver.
 - ▶ niet-Christenen en enkele katholieke recensoren gaven als kritiek dat Newman geen theorie van zekerheid kon presenteren waarin een echte van een valse werd onderscheiden.
 - ▶ Newman wist dat hierin ook een zwak punt zat, maar hij had deze vraag helemaal niet behandeld, laat staan beantwoord.

- slechts af en toe antwoordt hij in een brief op kritiek.

Einde